

УДК 343.811

DOI 10.32755/sjlaw.2023.02.029

Кузнєцов О. О.,

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки,
Академія Державної пенітенціарної служби,
м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0002-1064-9116;

Кирієнко А. І.,

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки,
Академія Державної пенітенціарної служби,
м. Чернігів, Україна
ORCID: 0009-0005-1884-9488;

Єсипенко О. Г.,

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки,
Академія Державної пенітенціарної служби,
м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0002-3895-9079

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ, РЕЖИМУ І БЕЗПЕКИ УСТАНОВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ТА СЛІДЧИХ ІЗОЛЯТОРІВ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ МІЖНАРОДНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Наукова публікація присвячена поняттю та концепції забезпечення режиму в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах. Метою статті є дослідження понять режиму, безпеки та охорони в міжнародних нормативно-правових актах та публікаціях вітчизняних і зарубіжних науковців, а також пропозицій щодо концептуального узгодження цих понять у процесі реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань.

Ключові слова: *режим, безпека та охорона, концептуальна гармонізація понять «безпека» та «охорона», модель організації режиму, безпеки та охорони, запобігання, слідчий ізолятор, установа виконання покарань.*

Постановка проблеми. Стратегією реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року [1] визначено низку напрямів, пов'язаних з необхідністю вдосконалення вітчизняної концепції організації режиму, охорони та безпеки, забезпечення належного рівня правопорядку в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, створення належних умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту, а також узгодження цієї концепції із сучасними міжнародними принципами реалізації

державної політики у сфері виконання кримінальних покарань. Саме виконуючи ці напрями, Державна кримінально-виконавча служба України зіштовхнулася з проблемним питанням, пов'язаним із застарілістю установ виконання покарань. Як вказує І. В. Боднар, останню установу виконання покарань побудували 1987 року, решту лише перебудовували та оновлювали, а це не тільки занадто витратно, а й не дає можливості в повному обсязі виконати всі завдання, які постають перед установами виконання покарань [2, с. 95; 3, с. 48]. Зазначене вказує на необхідність оновлення підходу як до архітектурно-планувального рішення установи виконання покарань загалом, так і до окремих його елементів, одним з яких є система інженерно-технічних засобів охорони та нагляду з урахуванням пенітенціарної практики розвинутих країн світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань формування концепції організації режиму, безпеки та охорони як у загальному розумінні цих понять, так і у сфері виконання кримінальних покарань присвятили свої роботи вітчизняні та закордонні науковці: А. В. Боровик, І. В. Боднар, І. Г. Богатирьов, М. С. Пузирьов, С. В. Царюк, Дж. Макгакін, Г. Мідтлінг, Р. Стін, Г. Інвальдсен, Р. Патріарка, Пітер Дж. Блокланд, Г. Л. Реньєрс. Проте питання дослідження нової моделі забезпечення установ виконання покарань інженерно-технічними засобами охорони та нагляду тривалий час не брали до уваги, а використовувати старі моделі, які розробляли ще за часів Радянського Союзу, що неможливо в нових реаліях розвитку пенітенціарної системи України.

Мета статті – дослідження окремих аспектів формування нової моделі забезпечення охорони, режиму і безпеки установ виконання покарань та слідчих ізоляторів з урахуванням вимог міжнародних нормативно-правових актів.

Виклад основного матеріалу. Об'єктом дослідження є модель як система процедур і засобів організації режиму, безпеки й охорони установ виконання покарань та слідчих ізоляторів.

При вдосконаленні вітчизняної концепції організації режиму, охорони й безпеки в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах доцільно орієнтуватись на принципи і підходи,

описані в таких міжнародно-правових документах, як: Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями (Правила Мандели) [4]; Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод [5]; Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила [6].

У контексті нашого дослідження доцільно зупинитися саме на регіональних стандартах концепції забезпечення режиму в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах.

Європейськими пенітенціарними правилами встановлюються такі вимоги щодо організації режиму: забезпечення рівних можливостей для всіх категорій засуджених (ув'язнених) у частині гарантування безпеки, реалізації прав та виконання встановлених обов'язків (п.п. 17.2, 95.1); створення можливості для реалізації «збалансованої програми заходів», що означає розумне поєднання праці, відпочинку, культурного і спортивного розвитку, інших активностей, загальної та професійної освіти, соціальної роботи, релігійних потреб, отримання медичної та психологічної допомоги, а також можливості для соціальної взаємодії (п.п. 25.1–25.2, 26.1, 27.3, 28.4, 29.2, 103.5, 106.1); створення можливості для забезпечення добробуту ув'язнених (як з боку пенітенціарної служби, так і соціальними службами (п. 25.3); створення умов для одночасного забезпечення безпеки, дисципліни та людської гідності (п. 49); диференційований підхід при визначенні суворості режиму й обсягу обмежувальних заходів залежно від рівня небезпеки засудженого (ув'язненого) (п.п. 51.1–51.5); наявність зрозумілих процедур щодо умов пом'якшення або посилення режиму (п.п. 53.1–53.6); наявність докладно прописаних процедур обшуків (п.п. 54.1–54.10); створення для ув'язнених, справи яких ще не розглянуті в суді, умов для реалізації своїх прав та інтересів нарівні із засудженими в'язнями (п. 101); створення умов для реалізації права на періодичні відпустки з установи виконання покарань (це правило базується на детальнішій Рекомендації № R (82) 16 Комітету міністрів щодо відпустки у в'язниці, зокрема визнання в цій рекомендації важливості тюремної відпустки як засобу сприяння соціальній реінтеграції) (п. 103.6); передбачення можливостей локалізації в місцях відбування

покарання та попереднього ув'язнення для різних категорій осіб, що в них тримаються (п. 104.1) [7].

Важливою умовою для реалізації вказаних вимог на практиці є їх однозначне розуміння всіма учасниками суспільних відносин, що виникають у процесі реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань, а також поняття «режим», його мети й методів забезпечення: як основна мета режиму визначається створення умов, що спонукають та формують навички відповідального способу життя без скоєння злочинів; режим не є сам по собі покаранням та не має бути засобом збільшення страждань осіб, що утримуються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах [7].

Таким чином, режим в установах виконання покарань необхідно позиціонувати як інструмент для формування у засуджених та ув'язнених навичок соціально прийнятної поведінки.

Основними вітчизняними нормативними документами, що регулюють поняття і структуру режиму у відповідній сфері, є: Кримінально-виконавчий кодекс України [8]; Закон України «Про попереднє ув'язнення» [9].

Аналіз вищезазначених нормативно-правових актів дозволяє констатувати, що режим у виправних і виховних колоніях – це встановлений законом та іншими нормативно-правовими актами порядок виконання і відбування покарання, який забезпечує: ізоляцію засуджених; постійний нагляд за ними; виконання покладених на них обов'язків; реалізацію їхніх прав і законних інтересів; безпеку засуджених і персоналу; роздільне тримання різних категорій засуджених; різні умови тримання засуджених залежно від виду колонії; зміну умов тримання засуджених [8].

Режим у місцях попереднього ув'язнення визначається як порядок і умови тримання осіб, узятих під варту, та нагляд за ними з метою забезпечення попереднього ув'язнення, що встановлюється Законом України «Про попереднє ув'язнення» та іншими нормативними актами.

Основними вимогами режиму в місцях попереднього ув'язнення є: ізоляція осіб, узятих під варту, постійний нагляд за ними, роздільне тримання їх у порядку, передбаченому статтею 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення» [9].

Ключовим словом у цих визначеннях є «порядок». Тобто режимом є певні процеси та процедури, яких дотримується, з одного боку, персонал для виконання кримінального покарання (попереднього ув'язнення), а з іншого боку – засуджені (ув'язнені) під час відбування кримінального покарання (виконання вимог запобіжного заходу).

Загалом вітчизняна концепція передбачає такі заходи і процедури забезпечення режиму:

1. Організаційно-побутові заходи (планування та забезпечення можливості для: суспільно корисної праці та суспільно корисної діяльності, загальноосвітнього та професійно-технічного навчання, соціально-виховної роботи, задоволення побутових потреб, соціальної взаємодії, в тому числі із залученням громадськості, медичного супроводу; визначення місця та умов проживання, вимоги до форми одягу, регулювання кількості речей, які засуджені (ув'язнені) можуть мати при собі, та порядок користування ними.

2. Регламенти і правила: визначення графіків і розпорядку дня, чіткі правила поведінки, регламентація доступу до послуг чи привілеїв, встановлений порядок пересування територією, порядок стягнень та заохочень.

3. Безпекові: процедури, пов'язані з обшуковою роботою, регулярні перевірки й огляди приміщень, контроль, нагляд та регулярний моніторинг наявності засуджених (ув'язнених), а також місць їхнього перебування.

Також нормами національного законодавства задекларовано, що режим у колоніях має зводити до мінімуму різницю між умовами життя в колонії і на свободі (ст. 102 КВК України), що має сприяти підвищенню відповідальності засуджених за свою поведінку і усвідомленню людської гідності [8].

Існуюча концепція організації режиму загалом наслідує принцип індивідуалізації покарання, де заходи й умови виконання покарання враховують особливості особистості засудженого та прогнозований рівень його суспільної небезпеки.

Хоча поняття «рівень режиму» нині не вживається в національному законодавстві, але фактично різна інтерпретація та обсяг наведених вище заходів і процедур забезпечення ре-

жиму фактично створює дев'ять варіантів режимів для установ виконання покарань: режим у виправних центрах; режим для дільниць ресоціалізації виховних колоній; режим для дільниць соціальної адаптації виховних колоній; режим в арештних домах; режим для дільниць ресоціалізації виправних колоній мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання (аналогічний режиму в дільницях соціальної реабілітації); режим для дільниць ресоціалізації у виправних колоніях мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання; режим для дільниць ресоціалізації у виправних колоніях середнього рівня безпеки; режим у виправних колоніях максимального рівня безпеки (загальні житлові приміщення); режим у виправних колоніях максимального рівня безпеки (приміщення камерного типу).

Крім того, КВК України, у разі необхідності та за умов відповідної ізоляції, передбачає можливість створювати в межах однієї виправної колонії сектори з різними рівнями безпеки, в тому числі для тримання осіб, узятих під варту.

Таким чином, слід зазначити, що національне законодавство визнає важливість організації адекватного режиму в умовах виконання покарань з метою створення умов для розумного поєднання необхідного рівня безпеки й охорони та ресоціалізації засуджених, а саме: створення можливості для реалізації різноманітних програм та заходів, спрямованих на соціальну, психологічну та професійну реабілітацію засуджених. Ці програми охоплюють навчання, професійну підготовку, медичний та психологічний супровід, а також можливості для соціальної адаптації після звільнення.

Загалом існуюча концепція організації режиму виконання кримінальних покарань відображає узгодження між національним законодавством та міжнародними нормами, що регулюють виконання покарання.

Крім того, концепція організації режиму виконання кримінальних покарань передбачає забезпечення безпеки як основної передумови для ефективного функціонування установ виконання покарань. Це стосується заходів щодо забезпечення фізичної безпеки персоналу та засуджених, контролю над об'єктами та обладнанням,

запобігання конфліктам і насильству, а також використання сучасних технологій для забезпечення безпеки та контролю.

Саме тому формування сучасної концепції організації безпеки й охорони установ виконання покарань та слідчих ізоляторів має відповідати таким принципам Європейських пенітенціарних правил, як диференціація заходів охорони залежно від: категорії осіб, надійну охорону яких треба організувати; рівня їхньої небезпеки, яку вони становитимуть для суспільства у випадку втечі; ризику того, що вони спробують втекти або самотійно, або за сприяння ззовні (п.п. 51.1, 51.3, 51.4); поєднання фізичної охорони із заходами динамічної та процедурної безпеки (п. 51.2); регулярний перегляд необхідних режимних заходів протягом усього періоду перебування особи в ув'язненні (п. 51.5) [6].

У межах нашої статті слід вказати, що міжнародні документи у сфері захисту прав засуджених і провідна пенітенціарна практика розвинутих країн світу приділяє багато уваги поняттям «безпека» та «охорона», на яких базується нова модель обладнання установ виконання покарань та слідчих ізоляторів.

Наука, включно зі сферою безпеки, значною мірою залежить від чітких і загальновизнаних термінів та понять. Це дозволяє стандартизувати різні аспекти суспільних відносин, покращує комунікацію та дозволяє однозначно ділитися інформацією.

Тлумачення слова «security» у словнику Cambridge dictionary [10]:

англійською	українською
security (noun, PROTECTION) – protection of a person, building, organization, or country against threats such as crime or attacks by foreign countries.	безпека (іменник, захист) – захист особи, будівлі, організації або країни від загроз, таких як злочинність або напад з боку іноземних держав. Синонім – охорона.
security (noun, FREEDOM FROM RISK) – freedom from risk and the threat of change for the worse; freedom from danger; safety.	безпека (іменник, свобода від ризику) – свобода від ризику та загрози змін на гірше; свобода від небезпеки.

При формуванні нової моделі організації режиму, безпеки й охорони установ виконання покарань та слідчих ізоляторів з урахуванням вимог міжнародних нормативно-правових актів необхідно враховувати, що безпека й охорона в англomовних документах можуть позначатись одним словом – «security».

Існує також поняття «safety», яке означає «безпека», тобто «стан захищеності від небезпеки або шкоди» [11].

Група дослідників Peter J. Blokland та Genserik L. Reniers провели фундаментальне дослідження [12] понять «safety» і «security» на основі семантичного та онтологічного аналізу, описавши їх зв'язок та диференціацію.

Вони пропонують розуміти «security» як складову частину «safety», визначаючи безпеку (safety) як стан/сукупність обставин, коли низька ймовірність негативного впливу на цілі.

Різницю між цими поняттями пропонується розуміти через призму врахування «впливу на цілі навмисних і ненавмисних обставин».

Коли негативний вплив на цілі є «навмисним», доцільно і правильно використовувати термін *security* замість того, щоб говорити про *safety*. Як приклад наводиться аналогія, що «злочинці навмисно діють проти законів, спрямованих на захист конкретних суспільних, організаційних чи індивідуальних цілей». Тому напрямок дії органів, що протидіють злочинності та забезпечують охорону правопорядку, описують терміном «security».

Правильне розуміння та інтерпретація цих понять дозволить більш точно дотримуватися рекомендацій міжнародних нормативних документів під час побудови нової моделі організації режиму, безпеки й охорони в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах.

Пункти 51.1–51.5 Європейських пенітенціарних правил мають заголовок «Security» та інтерпретовані українською версією Правил як «Безпека». Проте заходи, що описуються в цих пунктах, більше стосуються існуючого розуміння поняття «охорона». А пункти 52.1–52.5 мають заголовок «Safety» (укр. – безпека), хоча перекладені в україномовній версії Правил як «Режим» [5].

Рада пенологічного співробітництва при Європейському комітеті з питань злочинності пропонує визначати охорону (security) як «заходи, вжиті у фізичному середовищі, щоб гара-

нтувати мінімізацію ризиків, які можуть становити правопорушники: заподіяння шкоди собі або іншим, втеча, створення злочинних угруповань та інші» [13].

Слід вказати, що проведений нами аналіз положень низки документів і посібників Ради Європи та ООН [13; 14; 15] дозволяє виділити в концепції організації системи безпеки й охорони в пенітенціарних закладах три загальноприйняті компоненти: адміністративна безпека (процедурна); фізична безпека (інколи окремо від фізичної в деяких джерелах також згадується структурна безпека); динамічна безпека.

Адміністративна безпека місць позбавлення волі пов'язана з плануванням та дотриманням процедур і регламентів з метою підтримання належного режиму, запобігання втечам та іншим потенційно небезпечним діям.

Норвезькі дослідники питань безпеки у виправних установах пропонують за основу таку структуру етапів організації адміністративної безпеки: передбачення й підготовка (фокус на формулюванні та реалізації стратегії, а також на аналізі ризиків і стійкості системи безпеки); моніторинг та оцінка ситуації разом із заходами реагування в повсякденній роботі (містить діяльність, пов'язану з основними цілями організації); проактивне навчання та зворотний зв'язок.

На відміну від адміністративної, фізична безпека стосується архітектури тюремних будівель, інженерних засобів охорони, технічних засобів охорони.

Під час моделювання системи охорони об'єктів слід дотримуватися такої структури.

По-перше, організаційне планування, яке охоплює: визначення меж об'єкта чи його структурної частини, де має застосовуватися комплекс інженерно-технічних засобів охорони; визначення функціонального призначення вказаного об'єкта і цілей, які мають на цій території реалізовуватись; визначення видів, характеристик та ймовірності ризиків, що можуть впливати на реалізацію вказаних цілей.

По-друге, планування інженерної та фортифікаційної укріпленості, оцінка характеристик існуючих споруд і конструкцій, що можуть використовуватись для виконання завдань безпеки

(мінімізації встановлених ризиків), прийняття рішень щодо необхідності встановлення основних та додаткових інженерних засобів охорони.

Планування технічного оснащення, на нашу думку, містить: визначення типів датчиків, що забезпечать контроль фізичних параметрів (зміна яких свідчатиме про можливість настання негативного впливу на цілі) приміщення чи території, де організуються заходи охорони; інтеграція систем; визначення необхідності встановлення, обсягу та якості (детекція, розпізнавання, ідентифікація) систем відеонагляду для контролю території об'єкта, що охороняється; планування системи контролю і управління доступом; визначення необхідності рівня автоматизації системи; планування основних та резервних джерел живлення для забезпечення неперервності роботи систем під час вимкнення основного енергопостачання; створення схеми охорони. (На основі вивчення території та визначення потреб необхідно створити докладну схему охорони. Вона повинна охоплювати місця розташування камер відеоспостереження, датчиків руху, пунктів контролю доступу. Логічну структуру схеми можна створювати та описувати відповідно до існуючої моделі локалізації та планування територій, виділяючи при цьому пооб'єктні та периметрові елементи системи охорони).

Висновки. Безпекова функція установ виконання покарань та слідчих ізоляторів полягає у створенні умов, що забезпечують належне утримання засуджених (ув'язнених) та їх надійну ізоляцію. Безпека становить фундамент, на якому базуються всі зусилля для розвитку позитивного режиму, що сприяє досягненню цілей виправлення та ресоціалізації кримінального покарання й виконання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Усі працівники пенітенціарної системи, незалежно від своїх обов'язків і функцій, повинні надавати особливу увагу питанням безпеки та бути поінформованими про них.

Модель забезпечення охорони, режиму і безпеки установ виконання покарань та слідчих ізоляторів – це система заходів, яка забезпечує безпеку і надійність роботи в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах.

Модель поєднує правові, організаційні, технічні й технологічні заходи, які забезпечують безпеку для в'язнів, працівників установ і громади в цілому.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022–2024 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 р. № 1153-р. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#n10> (дата звернення: 15.05.2023).

2. Боднар І. В. Забезпечення безпеки в установах виконання покарань. *Науковий вісник Сіверщини*. Серія: Право. 2021. № 1 (12). С. 92–102.

3. Боднар І. В., Шеремета О. П., Леоненко О. О. Застосування позбавлення волі: теорія і практика. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2022. № 1 (11). С. 42–52.

4. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями : міжнародний документ від 30.08.1955 р. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_212#Text (дата звернення: 15.05.2023).

5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) : міжнародний документ, Протокол від 04.11.1950 р. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. Дата оновлення: 01.08.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 15.05.2023).

6. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила: міжнародний документ від 12.02.1987 р. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. Дата оновлення: 11.01.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032#Text (дата звернення: 15.05.2023).

7. European Prison Rules: an international document. *Council of Europe Publishing* / Council of Europe. Strasbourg, 2006. URL: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae> (дата звернення: 15.05.2023).

8. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон від 11.07.2003 р. № 1129-IV. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> (дата звернення: 15.05.2023).

9. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30.06.1993 р. № 3352-ХІІ. *База даних «Законодавство України»* / Верховна Рада України. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12#Text> (дата звернення: 15.05.2023).

10. Security. *Cambridge Dictionary* / Cambridge University Press & Assessment 2023. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/security?q=Security> (дата звернення: 15.05.2023).

11. Safety. *Cambridge Dictionary* / Cambridge University Press & Assessment. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/safety?q=Safety> (дата звернення: 15.05.2023).

12. Blokland, P. J., Reniers, G. L. The Concepts of Risk, Safety, and Security: a Fundamental Exploration and Understanding of Similarities and Differences. *SpringerBriefs in Applied Sciences and Technology* / Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-47229-0_2 (дата звернення: 15.05.2023).

13. Council of Europe handbook for prison and probation services regarding radicalisation and violent extremism / European committee on crime problems and Council for penological co-operation, Council of Europe. Strasbourg, 2016. URL: <https://rm.coe.int/16806f9aa9> (дата звернення: 15.05.2023).

14. Handbook on Dynamic Security and Prison Intelligence: criminal justice handbook series / United Nations office on drugs and crime, United Nations. New York, 2015. URL: https://www.unodc.org/documents/justiceandprisonreform/UNODC_Handbook_on_Dynamic_Security_and_Prison_Intelligence.pdf (дата звернення: 15.05.2023).

15. Prison Incident Management Handbook / United Nations office on drugs and crime, United Nations. URL: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/handbook_pim.pdf (дата звернення: 15.05.2023).

Kuznietsov O.,

Senior Lecturer of the Department of Tactical and Special Training,
Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-1064-9116;

Kyriienko A.,

Senior Lecturer of the Department of Tactical and Special Training,
Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0009-0005-1884-9488;

Yesypenko O.,

Senior Lecturer of the Department of Tactical and Special Training,
Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-3895-9079

**SOME ASPECTS OF FORMATION OF A NEW MODEL
OF ENSURING SECURITY, REGIME AND SECURITY
OF PENAL INSTITUTIONS AND REMAND PRISONS,
TAKING INTO ACCOUNT THE REQUIREMENTS OF
INTERNATIONAL REGULATORY AND LEGAL ACTS**

This publication is dedicated to the concept and provision of regime management in penal institutions and detention centers. It identifies a range of directions related to improving the organization of regimes, security, and order maintenance in correctional and detention facilities. The aim of the article is to explore the concepts of regime, security, and protection in international normative and legal acts, as well as publications by domestic and foreign scholars, and propose conceptual harmonization of these concepts in the process of criminal punishment execution.

The article examines the model of the system's procedures and means for organizing regimes, security, and safety in correctional facilities. To enhance the domestic concept of regime organization, security, and safety, the authors recommend referring to the principles and approaches set out in international legal documents, particularly in the Mandela Rules (the United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners), the European Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms, as well as the European Prison Rules.

The article also highlights the role of understanding the concept of "regime" and its objectives for the effective implementation of the mentioned requirements. In particular, the regime is positioned as a tool for shaping socially acceptable behavior of convicts and prisoners. Attention is drawn to the need for the correct use of the terms "security" and "safety" in the national concept. Thus, the difference between these concepts is proposed to be understood through the prism of considering the "influence on the objectives of intentional and unintentional circumstances."

This publication contributes to understanding the importance of improving the penitentiary system and offers conceptual recommendations for enhancing the

organization of regimes, security, and safety in penal institutions and detention centers in line with international standards.

Key words: *Regime in penal institutions, Improving safety and security, Conceptual harmonization of concepts «safety» and «security», Model of regime, security, and safety organization.*

References

1. Ukraine (2022), *On the approval of the Penitentiary System Reform Strategy for the period until 2026 and the approval of the operational plan for its implementation in 2022–2024*: order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#n10> (accessed 15 May 2023).
2. Bodnar, I. (2021), *Ensuring security in penal institutions*. Scientific Herald of Sivershchyna. Series : Law, No. 1, pp. 92–102.
3. Bodnar, I., Sheremeta, O. and Leonenko, O. (2022), *Application of deprivation of liberty: theory and practice*. Criminal and Executive System: Yesterday. Today. Tomorrow, No. 1, pp. 42–52.
4. United Nations (1955), *Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners*: an international document, Verkhovna Rada of Ukraine, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_212#Text (accessed 15 May 2023).
5. Council of Europe (1950), *Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (with protocols) (European Convention on Human Rights)*: an international document, Verkhovna Rada of Ukraine, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (accessed 15 May 2023).
6. Council of Europe (1987), *European Penitentiary (Prison) Rules*: an international document, Verkhovna Rada of Ukraine, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032#Text (accessed 15 May 2023).
7. Council of Europe (2006), *European Prison Rules*: an international document, Council of Europe Publishing, available at: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ac> (accessed 15 May 2023).
8. Ukraine (2003), *Criminal Executive Code of Ukraine*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> (accessed 15 May 2023).
9. Ukraine (1993), *On Pre-Trial Detention*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12#Text> (accessed 15 May 2023).
10. Cambridge University (2023), *Security*: Cambridge Dictionary, Cambridge University Press & Assessment 2023, available at:

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/security?q=Security> (accessed 15 May 2023).

11. Cambridge University (2023), *Safety*: Cambridge Dictionary, Cambridge University Press & Assessment 2023, available at: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/safety?q=Safety> (accessed 15 May 2023).

12. Blokland, P. J., Reniers, G. L. (2020), The Concepts of Risk, Safety, and Security: a Fundamental Exploration and Understanding of Similarities and Differences, In: Bieder, C., Pettersen Gould, K. (eds), *The Coupling of Safety and Security*, SpringerBriefs in Applied Sciences and Technology, Springer, Cham, available at: https://doi.org/10.1007/978-3-030-47229-0_2 (accessed 15 May 2023).

13. Council of Europe (2016), *Council of Europe handbook for prison and probation services regarding radicalisation and violent extremism*, European committee on crime problems and Council for penological co-operation eds, available at: <https://rm.coe.int/16806f9aa9> (accessed 15 May 2023).

14. United Nations (2015), *Handbook on Dynamic Security and Prison Intelligence*: criminal justice handbook series, United Nations office on drugs and crime, available at: https://www.unodc.org/documents/justice-andprisonreform/UNODC_Handbook_on_Dynamic_Security_and_Prison_Intelligence.pdf (accessed 15 May 2023).

15. United Nations (2013), *Prison Incident Management Handbook*. United Nations office on drugs and crime, available at: https://peacekeeping.un.org/sites/default/files/handbook_pim.pdf (accessed 15 May 2023).